

Sygn. akt I C 894/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 maja 2022 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący sędzia Edyta Żyła

Protokolant Ewelina Urbanek

po rozpoznaniu w dniu 6 maja 2022 r. w Krakowie

na rozprawie

sprawy z powództwa **M. I.**

przeciwko **Skarbowi Państwa Zakładowi Karnemu w W.**

o zapłatę

I. oddala powództwo;

II. zasądza od powoda M. I. na rzecz strony pozwanej Skarbu Państwa Zakładu Karnego w W. kwotę 5.400 zł (pięć tysięcy czterysta złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt I C 894/19

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 18 maja 2022 r.

Powód M. I., domagał się zasądzenia od strony pozwanej, Skarbu Państwa – Dyrektora Zakładu Karnego w W., kwoty 100.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, w tym kwoty 80.000 zł z tytułu zadośćuczynienia za krzywdę wynikającą z naruszenia jego dóbr osobistych a to: zdrowia, w tym również psychicznego oraz godności i kwoty 20.000 zł tytułem odszkodowania za poniesione koszty leczenia. Na uzasadnienie powód podniósł, że w czasie pobytu w Zakładzie Karnym w W., będąc tymczasowo aresztowanym od dnia 13 września 2018 r. do 24 stycznia 2019 r. był umieszczony w dwóch celach, w których powierzchnia przypadająca na jednego osadzonego była mniejsza niż ustalone normy. W Zakładzie prowadzony był remont i na skutek braku odpowiedniego zabezpieczenia cel mieszkalnych oraz braku odpowiedniej wentylacji w powietrzu unosił się kurz, dochodziło do zapylenia cel i ubrań, a niedogodności te potęgowane były przez hałas wywołany remontem. Powód podniósł także, że strona pozwana nie zapewniła odpowiednich warunków sanitarno-higienicznych w tym poprzez uniemożliwienie osadzonym wystarczająco częstych i długich kąpieli w adekwatnych warunkach, tj. przy odpowiednim ciśnieniu i temperaturze wody. W celach znajdowały się insekty: karaluchy i pluskwy, zagrażające zdrowiu powoda, jak również uniemożliwiające normalne funkcjonowanie, przede wszystkim sen. Powód wskazał nadto, że pozwany zakład karny ponosi odpowiedzialność także za: jedzenie nie spełniające norm kalorycznych (za małe porcje), nieodpowiednią temperaturę w celach mieszkalnych, brak dostatecznej ilości światła, niezabudowane kąpiki sanitarne, utrudniony dostęp do lekarza i fryzjera, brak światła dziennego w celach z powodu zamontowanych w oknach szyb bez atestów, oświetlenie celi przyćmionym światłem ledowym, brak dostępu do odpowiedniego obuwia. Powód podniósł, że

funkcjonariusze Służby Więziennej zwracali się do niego w sposób naruszający jego godność, utrudniali mu kontakt z wychowawcą oraz dostęp do telefonu.

Powód ponadto domagał się zasądzenia kosztów procesu.

Strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu, zaprzeczając, by warunki w Zakładzie Karnym w W. były niezgodne z obowiązującymi przepisami i naruszały dobra osobiste powoda. Na uzasadnienie wskazała, że powód nie udowodnił żadnego z przytoczonych twierdzeń, zarzucając jednocześnie, że w toku trwającego na terenie Zakładu remontu odbywały się liczne kontrole, w tym przeprowadzona przez (...), która nie stwierdziła żadnych uchybień.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód M. I. przebywał w Zakładzie Karnym w W. w okresie od 13 września 2018 r. do 24 stycznia 2019 r. jako tymczasowo aresztowany.

Zakład Karny w W. jest zakładem karnym typu zamkniętego.

Powód był umieszczony w tym czasie w celach nr 323 i 317.

Dowód: fakty bezsporne

W dniu 28 grudnia 2018 r. powodowie M. I., D. K. i K. Ż. wnieśli do tut. Sądu pozew o zadośćuczynienie i odszkodowanie. Sprawa toczyła się po sygn. I C 40/19. Zarządzeniem z dnia 18 marca 2019 r. pozew w stosunku do powoda D. K. został zwrócony z uwagi na niezuzupełnienie braków formalnych zgodnie z wezwaniem. Postanowieniem z dnia 18 marca 2019 r. Sąd umorzył postępowanie w stosunku do powoda K. Ż. z uwagi na skuteczne cofnięcie pozwu. W stosunku do powoda M. I. postępowanie zostało umorzone postanowieniem z dnia 9 maja 2019 r. wobec skutecznego cofnięcia pozwu. Wszystkie orzeczenia są prawomocne.

Dowód: akta sprawy I C 40/19

Od sierpnia 2017r. do końca listopada 2018r. na terenie Zakładu Karnego w W. prowadzony był remont obejmujący wymianę instalacji elektrycznej, wodnokanalizacyjnej i centralnego ogrzewania wszystkich pomieszczeń. Prace remontowe trwały od godziny 8 do godzin popołudniowych, powodowały hałas oraz tworzenie się pyłu i kurzu. Dlatego też korytarze były regularnie sprzątane, a skrzydła budynku objęte remontem były zabezpieczone, zaś cele były cały czas zamknięte. W tym czasie zwiększono w Zakładzie zatrudnienie osadzonych przy pracach porządkowych, aby utrzymać porządek.

Sztuczne oświetlenie cel było modernizowane pod koniec 2018r., kiedy to wymieniono lampy na ledowe z regulacją natężenia oświetlenia. Wykonane wówczas pomiary wykazały prawidłowość tego oświetlenia.

Powodowi przysługiwało mycie w łaźni dwa razy w tygodniu.

Dowód : zeznania świadka W. J., protokół rozprawy z 21.08.2020 r. – k. 272-277, protokół nr (...) z badań odbiorczych – k. 304-305, protokół odbioru końcowego z 30.11.2018 r. – k. 306-310, harmonogram wysiedleni cel mieszkalnych – k. 312

W październiku 2018 r. w Zakładzie Karnym na skutek skargi jednego z osadzonych przeprowadzona została przez pracowników (...) w W. kontrola bieżąca stanu sanitarno-higienicznego obiektu. W toku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. Ustalono, że z uwagi na trwający remont prowadzone są na bieżąco prace porządkowe. Na terenie Zakładu nie zalegał gruz ani pył. Przed wydawaniem posiłków korytarze były myte. Posiłki były przywożone w zamkniętych termosach. Kontrola nie wykazała obecności karaluchów ani innego rodzaju insektów.

Dowód: protokół kontroli z 24.10.2018 r. – k. 36-39, zeznania świadka A. O., protokół rozprawy z 21.08.2020 r. – k. 272-277, zeznania świadka M. P. (1), protokół rozprawy z 21.08.2020 r. – k. 272-277;

Cele, w których przebywał powód są wyposażone w łóżko dla każdego skazanego, odpowiednią ilość stołów, szafek, taboretów oraz środków do utrzymania czystości. Osadzeni otrzymują stosowną do pory roku odzież, bieliznę, obuwie, pościel oraz zestaw środków higienicznych. Kąpiki sanitarne są wydzielone, znajdują się w nich muszla WC i umywalka. Od 2014 r. kąpiki sanitarne były stopniowo zabudowywane (wcześniej były zabudowane do wysokości 2,20 m²) i posiadają drzwi. W celach tych oświetlenie dzienne jest zapewnione przez okna, zgodne z obowiązującymi przepisami i w ilości odpowiadającej powierzchni celi. Powierzchnia przypadająca na jednego osadzonego w celi mieszkalnej jest nie mniejsza niż 3 m². W celach jest sprawna wentylacja, cele są ogrzewane, a temperatura w nich panująca dostosowana jest do pory roku.

W Zakładzie Karnym kontrolowane były przewody kominowe, które w przytłaczającej większości pozostawały całkowicie drożne. Nadto przeprowadzane były regularne dezynsekcje – dwa razy do roku oraz zawsze w momencie pojawienia się insektów.

Posiłki są przygotowywane w kuchni, transportowane w zamykanych termosach, a następnie rozwożone i wydawane przez zatrudnionych osadzonych posiadających aktualne orzeczenia lekarskie dla celów sanitarno-epidemiologicznych.

Cele były wizytowane zarówno przez wychowawców jak i Dyrektora Zakładu Karnego.

Powód w trakcie pobytu w zakładzie nie zgłaszał żadnych nieprawidłowości w warunkach bytowych do kierownika kwatermistrzowskiego ani kierownika działu penitencjarnego, nie składał także pisemnych skarg.

Dowód: notatka służbowa z 18.07.2019 r. – k. 31, protokoły kontroli okresowych przewodów kominowych – k. 32-33, protokoły dezynsekcji – k. 34-35, zeznania świadka T. D., protokół rozprawy z 13.12.2019 r. – k. 112-114, zeznania świadka W. J., protokół rozprawy z 21.08.2020 r. – k. 272-277, zeznania świadka A. O., protokół rozprawy z 21.08.2020 r. – k. 272-277, zeznania świadka M. P. (1), protokół rozprawy z 21.08.2020 r. – k. 272-277;

Powód w czasie pobytu w Zakładzie Karnym w W. pięciokrotnie korzystał z konsultacji psychiatrycznych. Był to pierwszy raz, kiedy podjął leczenie psychiatryczne, które następnie kontynuował po wyjściu z Zakładu. Powód, zgodnie z zaleceniem psychiatry, stosował leki, mające na celu regulację zaburzeń lękowych oraz snu. Ostatnia wizyta w ramach tymczasowego aresztowania miała miejsce 28 listopada 2018 r. Podczas transportu na wizytę psychiatryczną powód musiał przejść przez fragment trawnika.

Powód przejawia zaburzenia adaptacyjne o typie reakcji lękowo-depresyjnej, których przyczyny są złożone, a zakorzenione w dotychczasowym przebiegu życia powoda. Powód wychowywał się w domu dziecka, w młodości przebywał w zakładzie poprawczym, a później również w zakładzie karnym. Brak jest podstaw do przyjęcia, że zaburzenia nerwicowe powoda wpływają na jego funkcjonowanie w życiu codziennym. Były to sytuacje zakłócenia stanu psychicznego, nie mieszczące się w pojęciu choroby. Objawy pojawiły się krótko po zatrzymaniu powoda, wynikały one ze szczególnej podatności psychicznej powoda. Miały one charakter łagodny, nie nasilały się w miarę upływu czasu, a po wdrożeniu leczenia samopoczucie powoda określano jako dobre.

Dowód: opinia biegłej z 27.08.2021 r. – k. 446-449, opinia uzupełniająca z 09.01.2022 r. – k. 492-495, zeznania powoda M. I.

Po opuszczeniu Zakładu Karnego w W. na ciele powoda pojawił się rumień, który obejmował całe udo i podudzie.

Dowód: zaświadczenie lekarskie – k. 92, k. 295-296

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów, których autentyczność nie była w toku niniejszego procesu kwestionowana i które nie budziły wątpliwości Sądu. Waler wiarygodności rozciąga się zarówno co do dokumentów jako środków dowodowych jak i zawartych w nich okoliczności.

Ponadto, ustalenia oparto o dowody z zeznań świadków: T. D. i W. J., A. O. i M. P. (2). Zeznania świadków były spójne, logiczne i rzeczowe, a ponadto znajdowały odzwierciedlenie w reszcie zgromadzonego materiału dowodowego.

Ustalając stan faktyczny, Sąd odmówił częściowo wiarygodności zeznaniom świadka A. K., świadka K. Ż. oraz zeznaniom powoda w takim zakresie, w jakim pozostają one w sprzeczności z pozostałym materiałem dowodowym. Sąd miał na uwadze, że świadkowie ci byli osadzeni w zakładzie karnym wraz z powodem i z treści ich zeznań wynikało, że również mają pretensje dotyczące warunków panujących w zakładzie karnym, a znaczna część ich zeznań, podobnie jak zeznań powoda, była niekonkretna i wynikała z emocji. Oczywistą konsekwencją osadzenia w zakładzie karnym jest poczucie krzywdy i wewnętrzny sprzeciw skazanego związany z pozbawieniem wolności i ograniczeniami wynikającymi z izolacji i z wymogów bezpieczeństwa, w tym tych, które służą uniemożliwieniu ucieczki osadzonych. Już te same okoliczności powodują silne negatywne odczucia ze strony skazanych, które rzutują na sposób odbierania warunków panujących w zakładzie i naturalne wyolbrzymianie wszelkich niedogodności i uciążliwości związanych z tym pobytem.

Sąd odmówił również wiarygodności zeznaniom świadka K. I. w zakresie, w jakim pozostają one w sprzeczności z pozostałym materiałem dowodowym. Świadek jest osobą najbliższą dla powoda, a wiedzę w zakresie panujących w Zakładzie Karnym warunków i traktowania osadzonych czerpała głównie z relacji powoda.

Sąd odmówił wiarygodności zeznaniom świadka D. K. w całości. Zeznania tego świadka nie korespondowały ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, a nadto świadek ten był osadzony w zakładzie karnym wraz z powodem, z którym zainicjował uprzednio postępowanie przeciwko temu pozwanemu w niniejszej sprawie.

Sąd pominął dowód z oględzin cel mieszkalnych, w których przebywał powód, gdyż oględziny dotyczyłyby ustalenia stanu cel z chwili obecnej, natomiast przedmiotem sprawy jest ich stan z okresu osadzenia powoda.

Pominięty został także dowód z opinii biegłego z zakresu chorób zakaźny na okoliczność zachorowania powoda na boreliozę. Okoliczność ta została bowiem ustalona w oparciu o przedłożone dowody z dokumentów, w tym zaświadczenia lekarskie.

Sąd, opierając się na zasadach logicznego rozumowania i ogólnej wiedzy, ustalił, że pobyt powoda w Zakładzie Karnym w W. nie mógł mieć wpływu na stan zdrowia fizycznego i psychicznego powoda, a twierdzenia zawarte w pozwie w tym zakresie są nieprawdziwe. Powód przebywał w Zakładzie Karnym w W. przez niespełna dwa miesiące w okresie remontu. Gdyby wówczas panowały warunki szczególnie niekorzystne i uciążliwe, to nie jest możliwe, by powód i wielu innych osadzonych nie składało pisemnych skarg do dyrektora Zakładu. Tymczasem skargi takie nie wpłynęły. Hałas i zapylenie wskazywane przez powoda musiały oddziaływać nie tylko na celę, w której przebywał powód, ale i na wiele innych cel, zwłaszcza pozostających w bliższym sąsiedztwie wykonywanych prac. Skoro prace obejmowały cały teren Zakładu Karnego, to gdyby rzeczywiście powodowały nadmierną uciążliwość, skargi osadzonych byłyby liczne.

W ocenie Sądu nie jest też możliwe, by pobyt powoda w Zakładzie Karnym w W. – nawet przy przyjęciu za prawdziwe wszystkich okoliczności wskazywanych przez powoda – mógł mieć wpływ na zdrowie psychiczne powoda. Uciążliwości wynikające z podawanych przez powoda warunków panujących w Zakładzie Karnym w W., co do części których Sąd nie dał powodowi wiary, nie miały tak znacznego rozmiaru, by mogły wywołać zmiany w sferze psychiki powoda. Należy zwrócić uwagę, iż remont był przeprowadzany do godz 15, w okresie kiedy powód przebywał w zakładzie był na ukończeniu, ponadto normalnym jest także znoszenie uciążliwości związanych z remontem także w warunkach wolnościowych np. w bloku na klatce schodowej czy u sąsiadów.

Pozostałym przeprowadzonym dowodom Sąd nie odmówił wiarygodności ani mocy dowodowej, w związku z czym pominięto w pisemnym uzasadnieniu ich ocenę (art. 327¹ § 1 pkt 1 k.p.c.).

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu.

Zgodnie z art. 23 k.c. dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach. Art. 24 § 1 k.c. stanowi z kolei, że ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Ponadto na zasadach przewidzianych w kodeksie pokrzywdzony może również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny. Tę ostatnią normę dopełnia i konkretyzuje art. 448 k.c., zgodnie z którym w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny.

Stosownie do przepisu art. 444 § 1 k.c., w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. W przypadku wskazanym w niniejszym przepisie sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę (art. 445 § 1 k.c.).

Zgodnie natomiast z przepisem art. 417 § 1 k.c. za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej odpowiedzialność ponosi Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa. Funkcjonariusze Służby Więziennej, podejmując działania wobec osadzonych w zakładzie karnym, wykonują władzę publiczną. Jeżeli zatem ich postępowanie jest niezgodne z prawem i powoduje szkodę, to skutkuje ono odpowiedzialnością odszkodowawczą Skarbu Państwa.

Zgodnie z art. 444 par. 1 k.c., w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Na żądanie poszkodowanego zobowiązany do naprawienia szkody powinien wyłożyć z góry sumę potrzebną na koszty leczenia, a jeżeli poszkodowany stał się inwalidą, także sumę potrzebną na koszt przygotowania do innego zawodu.

Jednocześnie w związku z odszkodowawczym roszczeniem powoda winien on wykazać przesłanki niezbędne do uwzględnienia takiego powództwa a więc zdarzenie wywołujące szkodę, samą szkodę oraz związek przyczynowy pomiędzy nimi.

Powód jako podstawę roszczenia o zadośćuczynienie wskazuje naruszenie jego dóbr osobistych na skutek niewłaściwych warunków w zakładzie karnym, w tym przeludnienia w celach i innych niedogodnościach, m.in. dotyczących złego wyposażenia, nieodpowiedniego wyżywienia, nieodpowiednich warunków sanitarnych, hałasu. Podstawą faktyczną żądań powoda są zatem czyny niedozwolone strony pozwanej.

Z ustaleń stanu faktycznego wynika, że warunki, w jakich powód odbywał karę pozbawienia wolności w czasie pobytu w Zakładzie Karnym w W. były odpowiednie. Cele wyposaża się w odpowiedni sprzęt kwaterunkowy zapewniający skazanemu osobne miejsce do spania, odpowiednie warunki higieny, dostateczny dopływ powietrza i odpowiednią do pory roku temperaturę, według norm określonych dla pomieszczeń mieszkalnych, a także oświetlenie odpowiednie do czytania i wykonywania pracy. Wszystkie te warunki zostały spełnione, co przekonująco wykazał pozwany. Brak jest zatem podstaw do przyjęcia bezprawności jego zachowania, która, jak wskazano powyżej, jest warunkiem odpowiedzialności z tytułu naruszenia dóbr osobistych. Za nieuzasadnione należy zatem uznać twierdzenia powoda

dotyczące nieodpowiednich, jego zdaniem, warunków bytowych panujących w Zakładzie Karnym. Cella w której przebywał powód była odpowiedniej wielkości (wziąwszy pod uwagę liczbę osadzonych), miała zapewniony dostęp do światła dziennego i urządzeń sanitarnych. Podobną konstatację należy poczynić co do zarzucanego zachowania funkcjonariuszy Służby Więziennej. Zgromadzony materiał dowodowy nie pozwala na postawienie tezy, że w tej jednostce naruszano jakiegokolwiek obowiązujące przepisy dotyczące tak sposobu wydawania posiłków, jak dostępu osadzonych do urządzeń sanitarnych, czy kontaktu z wychowawcami.

Zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem judykatury, o naruszeniu dobra osobistego w postaci godności osadzonego w zakładzie karnym nie można mówić w przypadku pewnych uciążliwości lub niedogodności związanych z samym pobytem w takim zakładzie polegających np. na niższym od oczekiwanego standardzie cel lub urządzeń sanitarnych (tak Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 7 czerwca 2016r., I ACa 3/16, LEX nr 2094653; por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2012 r., IV CSK 473/11, OSNC 2012/12/146, uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 2010r., IV CSK 449/10, LEX nr 1615539). Każdy pobyt w areszcie śledczym czy zakładzie karnym wiąże się z naturalnymi dolegliwościami w postaci pogorszenia standardu życia, ale co do zasady obejmuje to zwykle następstwa izolacji przymusowej, a nie zezwolenie na naruszanie innych uprawnień wobec osoby, co do której zastosowana jest represja (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 lipca 2012 r., IV CSK 603/11, LEX nr 1228452).

Dolegliwości z tym związane mogą być uznane za nieludzkie lub poniżające traktowanie w rozumieniu art. 3 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, jeśli przekraczają pewien akceptowalny poziom, którego ocena ma charakter względny i jest zależna od wszystkich okoliczności konkretnej sprawy (wyrok SN z 18.12.2019 r., II CSK 581/18, LEX nr 2775651).

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie dawał zaś żadnych podstaw do przypisania stronie pozwanej zachowań stanowiących o naruszeniu jakiegokolwiek dóbr osobistych powoda, z którym to faktem wiązało się żądanie udzielenia ochrony w sposób określony w treści pozwu tj. poprzez zapłatę zadośćuczynienia. Warunki odbywania kary przez powoda były adekwatne do tego, jakie miała obowiązek zapewnić administracja jednostki penitencjarnej na podstawie obowiązujących przepisów, w tym między innymi obowiązujących w trakcie pobytu w Zakładzie Karnym rozporządzeń Ministra Sprawiedliwości w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności. Poziom uciążliwości opisywanych warunków nie został przekroczony, bowiem w zakładzie panowały warunki standardowe dla polskich jednostek penitencjarnych. Ewentualnych zwiększonych dolegliwości związanych z pobytem powoda w Zakładzie Karnym w W. podczas trwania remontu obiektu nie można określić jako ponadprzeciętnych. Prace remontowe odbywały się w dzień i tylko w ograniczonym czasie, zatem ekspozycja powoda na hałas nie różniła się w zasadzie od tej, z jaką mamy do czynienia przy remontach lokali np. w blokach.

W ocenie Sądu, samo niezadowolenie z przebiegu tymczasowego aresztowania i warunków lokalowych panujących w jednostce penitencjarnej, nie może zasadnie stanowić o zburzeniu rozsądnego wyobrażenia jednostki o własnej wartości (o naruszeniu godności), skutkującym celowym zastosowaniem cywilnoprawnych środków ochrony dóbr osobistych. W niniejszej sprawie, racjonalny i możliwy do przyjęcia próg zarówno indywidualnej, jak i społecznej wrażliwości na dolegliwości doznane przez powoda nie został przekroczony. Tak długo jednak jak warunki panujące w zakładzie karnym mieszczą się w granicach prawa i w sposób oczywisty nie naruszają gwarantowanych praw człowieka, tak długo nie uzasadniają przyznania jakiegokolwiek zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.

Nie ma wątpliwości, że pobyt w jednostce penitencjarnej wiąże się dla większości osadzonych z mniejszym lub większym dyskomfortem psychicznym. Nie można jednak zapominać, że związane z tym całkowite podporządkowanie się osoby odbywającej karę pozbawienia wolności wszelkim rygorom wynika z potrzeby stworzenia warunków zapewniających pełne bezpieczeństwo osób pozbawionych wolności i konieczności zindywidualizowania odbywania przez nich kary. Z przepisu art. 73 § 1 i 2 k.k.w. wynika, że w zakładzie karnym utrzymuje się dyscyplinę i porządek w celu zapewnienia bezpieczeństwa i realizacji zadań kary pozbawienia wolności, w tym ochrony społeczeństwa przed przestępczością, zaś porządek wewnętrzny zakładu karnego ustala dyrektor.

Zgodnie z treścią art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Art. 3 k.p.c. wskazuje, że strony i uczestnicy postępowania obowiązani są dokonywać czynności procesowych zgodnie z dobrymi obyczajami, dawać wyjaśnienia co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek oraz przedstawiać dowody. Natomiast art. 232 zd. 1 k.p.c. stanowi, że strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne.

Powód nie udowodnił podnoszonych w pozwie i dalszych pismach procesowych twierdzeń dotyczących negatywnego zachowania funkcjonariuszy Służby Więziennej, dostarczania osadzonym niepełnowartościowych posiłków, czy złych warunków higieniczno-sanitarnych. Podkreślenia wymaga nadto, że w czasie pobytu powoda w Zakładzie Karnym przeprowadzona została przez (...) kontrola, która nie wykazała żadnych nieprawidłowości. Również zeznania świadków A. O. i M. P. (2), którym Sąd dał wiarę w całości, pozwoliły na ustalenie, że w jednostce nie dochodziło do naruszeń, a stan sanitarny był dobry. Jednocześnie z akt sprawy wynika jednoznacznie, że władze Zakładu Karnego w przypadku stwierdzenia pojawienia się problemu tego rodzaju, jak sygnalizowany przez powoda w pozwie, tj. insektów podejmowały niezwłocznie działania w kierunku ich usunięcia, w tym przede wszystkim regularną dezynsekcję.

Pobyt powoda w Zakładzie Karnym w W. nie spowodował pogorszenia jego stanu zdrowia zarówno fizycznego, jak i psychicznego. W zakresie zdrowia psychicznego kluczowe znaczenie ma sporządzona w niniejszej sprawie opinia biegłej, z której wynika jednoznacznie, że powód już przed umieszczeniem go w Zakładzie Karnym był osobą o wyższej niż przeciętna wrażliwości. W tak ustalonym stanie faktycznym nie sposób przyjąć, że pobyt w Zakładzie Karnym spowodował u niego inne niż normalne następstwa związane z odizolowaniem. Jednocześnie przedmiotem niniejszego postępowania były jedynie warunki pobytowe w jednostce, a nie zasadność umieszczenia powoda w Zakładzie Karnym.

Podstawą faktyczną dochodzonego pozwem roszczenia odszkodowawczego, a więc zdarzeniem wywołującym szkodę było natomiast ugryzienie powoda przez kleszcza i wywołana nim borelioza.

W toku postępowania zostało ustalone, że powód kilkakrotnie był przewożony poza teren Zakładu Karnego celem odbycia konsultacji psychiatrycznych. Powód podniósł, że podczas jednego z transportów został – w wyniku przechodzenia przez trawnik – ukąszony przez kleszcza, co w późniejszym okresie skutkowało rozwinięciem się u niego boreliozy. Sam rumień został przez powoda dostrzeżony około tygodnia po opuszczeniu Zakładu Karnego.

Na wstępie należy wskazać, że powództwo o zadośćuczynienie, czy też odszkodowanie, mogłoby być uwzględnione dopiero w przypadku wykazania takich uchybień organów więziennych, których normalnym następstwem byłaby choroba powoda. Ewentualna utrata zdrowia w trakcie pobytu w więzieniu czy areszcie śledczym, bez stwierdzenia uchybień funkcjonariuszy, nie daje podstawy do zasądzenia jakichkolwiek kwot. Nie budzi wątpliwości, że zarzuty związane z niewłaściwym wykonywaniem władzy publicznej powinny być na tyle skonkretyzowane, aby było możliwe zweryfikowanie ich wiarygodności. Powód tymczasem w swoich pismach wiąże jednak rzekome zakażenie się boreliozą z pobytem w Zakładzie Karnym w W. w sposób ogólnikowy. Przede wszystkim, należy zwrócić uwagę na to, że powód nie wykazał, aby do ukąszenia przez kleszcza rzeczywiście doszło podczas pobytu w pozwanej jednostce. Jednocześnie, nawet gdyby przyjąć, że do ukąszenia doszło w tym czasie, to powód nie wskazał na żadne działanie lub zachowanie organów więziennych, które stanowiłyby niewłaściwe wykonywanie władzy publicznej, prowadzące do rozwinięcia się u powoda choroby.

Nie zostało wykazane przez powoda, aby w trakcie pobytu w Zakładzie Karnym w W. miało miejsce nieprawidłowe i bezprawne działanie funkcjonariuszy strony pozwanej, które skutkowałyby zarażeniem powoda boreliozą. Wszelkie roszczenia, mające za podstawę tę okoliczności, należało więc uznać za bezzasadne.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Zasądzone koszty stanowi kwota kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 5.400 zł, zgodnie ze stawką wskazaną w przepisie § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 265).